

Sociologie

organizace předmětu, podmínky ukončení, kontakty apod.

Dr. Křížová, dr. Štastná,
dr. Janečková, mgr. Klvačová
Katedra pastorační a sociální práce ETF UK
Černá ul. 9, Praha 1

Kontaktní emaily POUZE:

evakriz@centrum.cz, jaroslava.stastna@email.cz, janeckova.hana@post.cz,
petra.klvacova@seznam.cz

případně prijmeni@etf.cuni.cz

Je možné v nutných případech využít přihrádky s našimi jmény ve sborovně Jaboku

Cíle předmětu

Prohloubit a získat nové znalosti i dovednosti v porozumění společenské realitě

Rozvíjet sociální „citlivost“ a schopnost rozumět sociálním problémům a sociální práci v širších souvislostech

Rozvíjet schopnost argumentace a projevu

Způsob zakončení v ZS:

Písemný test (70%) a

na místě písemné zpracování
1 přečtené sociologické publikace (NIKOLI UČEBNICE) (rozsah 1A4)

Učebnice je oporou výuky,
publikace je povinnou četbou

Doporučené UČEBNICE a odkazy ke studiu

Mucha, J.: Texty ze sociologie, Nakladatelství 999, 2001

Jandourek, J: Úvod do sociologie. Portál, 2003.

Giddens, A. Sociologie. Praha, Argo, 1999.

Reichel, J.Kapitoly ze systematické sociologie. Eurolex Bohemia 2004

Petrusek, M. Soolečnosti pozdní doby. Slon, 2004

Urban, L., Dubský, J.: Sociální deviace. Vyd. a nakl. Aleš Čeněk, Plzeň, 2008. ISBN: 978-80-7380-133-5

L. Urban: Sociologie trochu jinak. Grada, 2011.

Havlík, M. Úvod do sociologie, Karolinum, Praha. ISBN 9788024613857

Sekot, A.: Sociologie v kostce. Paido, Brno, 2002. ISBN80-7315-126-X

Jandourek, J: Sociologický slovník. Portál, Praha 2001. ISBN: 978-80-7367-269-0

<http://cs.wikipedia.org>,

<http://www.cvvm.cas.cz> (slovníček pojmů),

<http://www.socioweb.cz> (teorie pro všechny)

PUBLIKACE Inspirace pro POVINNOU INDIVIDUÁLNÍ četbu za ZS

sociologický autor nebo autor z oblasti sociální práce, sociální politiky, ale
prokazatelně sociologické téma či způsob zpracování, např.

Např. Bauman, Zygmunt: Myslet sociologicky, Úvahy o
postmoderní době, Svoboda, Umění života, Tekutá láska

Beck, Ulrich.: Riziková společnost

Berger, P. Pozvání do sociologie

Giddens, A.:Důsledky modernity nebo Globalizace nebo *Proměna
intimity: sexualita, láska a erotika v moderních společnostech.*

Možný, Ivo: Sociologie rodiny

Keller, J. Nedomyšlená společnost

Keller, J. Posvícení bezdomovců, Slon

Keller, J.: Ted' když máme,, co jsme chtěli

Keller, J. Vzestup a pád středních vrstev

Keller J.: Sociologie středních vrstev

Keller, J. Nejistota a důvěra aneb k čemu je modernitě dobrá tradice

Konopásek, Zdeněk: Otevřená minulost, Karolinum, 1999

Kolářová K., et al. Jinakost, postižení, kritika, Společenské konstrukty
nezpůsobivosti a hendikepu. SLON, 2002

Mills, Ch.W.: Sociologická imaginace

Křížová E. Proměny lékařské profese z pohledu sociologie, SLON,
Praha, 2006.

DabrympleT.: Život na dně-světový názor, který vytváří spodinu
společnosti

Rabušic: Kde ty všechny děti jsou?

Šanderová, J., Šmídová, O. Sociální konstrukce nerovností, SLON,
2009

Radim Marada: Etnická různorodost a občanská jednota

Nedbálková K.:Spoutaná rozkoš

Goffman: Stigma

Jacyno Małgorzata: Kultura individualismu

Růžička,V. Squaty a jejich revoluční tendence

Hamplová D: Děti na psí knížku

Genep, A. van, Přejímové rituály. Systematické studium rituálů,

Fujda, M. Lužný, D.Oddaní Kršny. Hnutí Haré Kršna v pohledu
sociálních věd - Hnutí Haré Kršna v pohledu sociálních věd, ZČU
2011

Publikace sociologického nakladatelství SLON **NE: BIOGRAFICKÉ,
ŽURNALISTICKÉ ANI METODOLOGICKÉ PUBLIKACE, I KDYŽ JSOU
OD SOCIOLOGŮ, a ne učebnice**

Způsob splnění povinnosti

- Publikaci si celou pozorně přečtete, udělejte si vlastní poznámky z četby k zapamatování a **během** zápočtového testu podáte písemnou zprávu v rozsahu jedné A4: jaký titul jste četli, o čem kniha byla, jaké byly hlavní myšlenky, jak na Vás působila, co jste se dozvěděli, případně čemu jste nerozuměli, co na Vás zapůsobilo, co se Vám nelíbilo apod.
- Nezapomeňte uvést správný titul a autora a podepsat se.
- Tuto jednu NA MÍSTĚ SEPSANOU stránku A4 předáte na konci písemného testu v lednu 2016 přítomnému učiteli nebo asistentce.
- **Známka bude do IS a indexu zapsána po odevzdání četby a úspěšném absolvování testu.**

22.9.	Co je sociologie- Sociologie jako specifický úhel pohledu na člověka a svět, sociologická imaginace, funkce sociologie pro sociální práci. Základní sociologické směry a přístupy. Čeští a českoslovenští sociologové. Auguste Comte. Klíčové pojmy sociologie. Moderní společnost jako hlavní pole zájmu. Modernizace a postmoderní společnost	EK
29.9.	Významní autoři zahraniční. Myšlenky zakladatelů sociologie a jejich odkaz: Marx, Spencer	JŠ
6.10.	Emile Durkheim. Sociální anomie.	JŠ
13.10.	Weber, Pareto + Masaryk	EK nebo JŠ
20.10.	Postmoderní, riziková společnost, globalizace a její souvislosti. Teorie globalizace.	JŠ
27.10.	Státní svátek- ředitelské volno (?)	
3.11.	Problematika gender. Role ženy, genderové stereotypy a nerovnosti. Skleněný strop. Prezentace jedné skupiny k tématu.	JŠ
10.11.	Promítání sociálního dokumentu- skupina A má praxi , 1 referát na četbu Baumana <u>nebo</u> Becka, plus 1 referát na četbu Bourdieu	EK
17.11.	Státní svátek	
24.11.	Sociální struktura. Pojem třída a vrstva. Střední třída. Sociální status, role, role set, konflikt rolí, skupiny (primární, sekundární, referenční, formální, neformální), sociální instituce. Pojmy manifestní a latentní funkce, eu- a dysfunkce. Sociální, kulturní a symbolický kapitál (skupina B) Referát z četby k tématu Keller: Tři sociální světy	EK
1.12.	Sociální deviace Normy, hodnoty, sociální kontrola, konformita, "pozitivní" deviace, "patologie" konformity, společenská agrese, společenské a kulturní mechanismy ventilace agrese, "obětní beránek". Teorie sociální deviace, pojetí normality.	EK
8.12.	Rodina Vývoj rodiny, její funkce a změny v moderní společnosti, netradiční formy soužití, rodičovství, vývojové fáze rodiny, rozvodovost, single rodičovství, pečující rodina, koncept „péče“ jako „práce z lásky“.	HJ
15.12.	Prezentace studentů – 3 skupiny (sociální deviace-patologie, rodina, chudoba a nová chudoba)	PK
22.12.	Sociologická diskuse- vánoce a společnost. Posvátné a všední. Rituály. Prezentace 1 skupiny k vánocům a rituálům	HJ
	5.1., 12.1., 19.1. Písemný test, zpráva o četbě se bude psát přímo na místě	

Způsob zakončení v LS

Ústní zkouška

a skupinové prezentace k analýze vybraného sociálního jevu či problému (ZAČÍNÁJÍ OD ZS)

nebo ústní referát ve dvojici k četbě z uvedených titulů přednesený v hodině

(z organizačních důvodů prezentace i referáty probíhají již od ZS, ale jsou zápočtovou povinností LS)

Letní semestr

V průběhu zimního a letního semestru budou studenti ve skupinách 4-5 osob zpracovávat prezentace k vybraným sociálním jevům či problémům. Aktivní účast na zpracování tématu a prezentaci je **podmínkou zkoušky za letní semestr**. Všechny práce budou předneseny ve výuce, a to již v ZS, dále pak v LS.

Zkouška na konci letního semestru bude probíhat ústní formou z látky za oba semestry.

Do IS a indexu bude známka zapsána vždy po splnění obou povinností (ZS:test 70%+četba, LS:zkouška a prezentace/referát)

Témata pro prezentace odvedené v ZS

- Problematika **gender**, postavení ženy v české společnosti. Ženská otázka v české společnosti – ve výuce 3.11.
- **Rodina a výchova dětí. Životní cyklus.** (Single rodičovství, netradiční rodičovství - Netypické rodiny- formy rodinného soužití v moderní společnosti. Stárnutí. Intergenerační soužití. Zvláštnosti socializace mužů) dne 15.12.
- **Sociální struktura** -otázka chudoby a tzv. nové chudoby- dne 15.12.
- **Sociální deviace a sociální patologie.** Normy, hodnoty, sociální kontrola, konformita, "pozitivní" deviace, "patologie" konformity, společenská agrese, společenské a kulturní mechanismy ventilace agrese, "obětní beránek". dne 15.12.
- Vánoce ze sociologického pohledu, **rituály a posvátné** z pohledu sociologie. dne 22.12.

Rozsah, obsah a kvalita

- prezentace napodobí rozsah cca 30 minut včetně diskuze
- min. 10 - max. 15 slidů (=obrázků) v powerpointové prezentaci včetně úvodního slidu (alespoň 8 textových/věcných, další mohou být obrazové a jiné)

Kvalita: pro zhodnocení kvality platí následující kritéria:

- **PREZENTACE SE MUSÍ NA NĚCO PTÁT, problém či otázka je jasně pojmenovaná** – přiměřeně, přesně, ale i originálně definované zaměření skupiny na problém či jeho dílčí část (specifikovat otázku či problém- nezůstat u obecné formulace). „**Jaká je otázka, kterou si klademe?**“ **Tato otázka musí zapadat do vypsaneho tématu.**
- **Dostatečné zasazení problému do kontextu**, souvislostí, „mapy“- schopnost vidět jevy a procesy, které s problémem souvisejí a jak. Dostatečná analýza problému („dostatečná“ znamená, že nic podstatného nechybí a nic podstatného není významně zkresleno)
- **Vyhodnocení na základě faktů a analýzy**- schopnost zaujmout postoj, mít názor na daný problém a argumenty na jeho zdůvodnění- jako skupina se nemusíte shodnout, ale měli byste prokázat, že jste o tom diskutovali, konsensus hledali a zda byl či nebyl dosažen.
- Pracujte s databázemi veřejně přístupných sociologických dat
- **Odkaz na nejméně 3 odborné sociologické zdroje** (tištěná literatura, elektronické zdroje jsou povolené, pokud jsou spolehlivé a garantují kvalitu informací)
- **SMYSLEM JE, ABYSTE SE VY JAKOU AUTOŘI DOBŘE ORIENTOVALI V TOM, CO JSTE SE ZPRACOVÁNÍM PROBLÉMU ČI OTÁZKY NOVÉHO NAUČILI A UMĚLI REAGOVAT NA DOTAZY**
- Otázka může být velmi konkrétní, aby rozšířila a obohatila výuku, nikoli aby ji suplovala

Struktura a formát (detaily)

10-16 slidů, ne méně, ne více, min. 9 věcných

- Úvodní slide s představením tématu- zde uvést i celá jména týmu - (1 obrázek)
- Jaká je otázka, kterou si při prezentaci klademe a na niž chceme odpovědět?
- Definice používaných pojmů (cca 2 obrázky). Zařazení problému do souvislostí a mapa problému – Zde je možno použít i různá dostupná data (názory veřejnosti, výskyt problému, statistické údaje, apod.) (cca 3-6 obrázků)
- Vyhodnocení a závěry – (cca 2-3 obrázky)
- Odborná literatura a zdroje: zde uvedete nejméně 3 spolehlivé zdroje, jež jste použili při odborném zpracování Vašeho problému (1 obrázek)
- V omezeném množství lze použít fotografické materiály či krátké video pro ilustraci a dokumentaci.(1-2 slide)

Nebo ústní referát ve dvojicích, pouze z uvedených titulů,

opět zápočtová povinnost za LS

Zimní semestr

- 10.11 Ulrich Beck: Riziková společnost nebo Bauman, Zygmunt: Tekutá modernita
- 10.11. Pierre Bourdieu Nadvláda mužů
- 24.11. Keller, J.: Tři sociální světy. Sociální struktura postindustriální společnosti. SLON, Praha 2010.

Letní semestr

- Ritzer, G.: Mcdonaldizace společnosti
- Fromm, Erich: Útěk od svobody
- Možný, Ivo: Proč tak snadno
- Schirrmacher S: Spiknutí Metuzalémů

Organizačně:

- V ZS k 13.10. předat dr. Křížové rozpis (kontaktní místo nástěnka Jabok a pak UM učební materiály is.jabok.)
- Další studenti a prezentace následují v LS
- Prezentace i referáty probíhají dle programu- nutno respektovat organizaci a program
- Nebudou klasifikovány, ale musí SPLŇOVAT KRITÉRIA
- Elektronicky zašlete na evakriz@centrum.cz před prezentací.